

Samenvatting

In 2018 zijn we gestart met de 50 gezinnen aanpak. Deze aanpak versterkt de transformatie van het Sociaal Domein. Begin 2021 zijn er inmiddels 36 gezinnen geholpen en is het tijd voor de inbedding van deze aanpak binnen de gemeente. Het college besluit om binnen het sociale domein een (ontschot) budget te creëren van €175.000 per jaar voor het realiseren van maatwerk. Dit budget wordt gecreëerd door, in lijn met de verschuiving van reguliere zorg naar maatwerk, ook de budgetten mee te verschuiven.

Het budget wordt ingezet volgens de werkwijze die ontwikkeld is binnen de 50 gezinnen aanpak. De doelgroep wordt uitgebreid naar alle inwoners van Maastricht die maatwerk nodig hebben.

Met dit besluit kunnen we ook de komende jaren inwoners van Maastricht beter en efficiënter ondersteunen door maatwerk te leveren daar waar de reguliere systemen tekort schieten. Hoewel primair doel van de aanpak is om gezinnen met maatwerk beter te ondersteunen, levert de aanpak gemiddeld een besparing (van rond de € 20.000) op ten opzichte van de reguliere aanpak.

De inbedding wordt in het laatste kwartaal van 2021 geëvalueerd.

Beslispunten

1. Inbedding van de 50 gezinnen aanpak als reguliere werkwijze om maatwerk te maken binnen SZMH vanaf 01-03-2021.
2. Instemmen met het ontschotten (verschuiven) van de volgende budgetten, in lijn met de verschuiving van zorg, tot een maatwerkbudget Sociaal Domein met ingang van 2021:
 - a. € 50.000 Participatiewet (BUIG)
 - b. € 50.000 WMO
 - c. € 50.000 Jeugd
 - d. € 25.000 Armoede
3. De in de begroting 2021, 2022 en 2023 gereserveerde bedragen voor de 50 gezinnen aanpak (resp. € 300.000, €200.000 en € 100.000) vrij te laten vallen.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 9 maart 2021:

Conform.

Aanleiding

In het coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken om in de collegeperiode voor 50 gezinnen maatwerk te maken; de 50 gezinnen aanpak. Doelstelling van deze aanpak is:

‘In samenwerking met betrokken huishoudens, netwerk en professionals een integrale, domein overstijgende maatwerkaanpak ontwikkelen, waarbij huishoudens beter en tegen lagere kosten worden geholpen’.

Eind 2018 is de aanpak opgestart. Nu, begin 2021, is de aanpak verankerd binnen SZMH. Er is inmiddels met 36 gezinnen een maatwerkplan opgesteld, de ‘maatwerkeindbazen’ hebben voldoende bagage om verder te werken, de aanpak is bekend binnen SZMH en bij onze belangrijkste samenwerkingspartners en we hebben een aantal belangrijke systeemleer-thema’s opgehaald. Ook is de methodiek opgenomen in het trainingsprogramma binnen SZMH onder de naam ‘meer Maatwerk Maastricht-Heuvelland’. Hiermee heeft SZMH gekozen voor één werkwijze om maatwerk te maken en te onderbouwen, domein overstijgend.

De tussenevaluatie van de 50 gezinnen aanpak is inmiddels ook opgeleverd aan de Raad. Daarom is het tijd geworden om de aanpak in te bedden als reguliere werkwijze van SZMH. Hiermee versterken we tevens het integraal denken en werken binnen SZMH.

In het laatste kwartaal van 2021 evalueren we of de inbedding voldoende geslaagd is en of het geormerkte bedrag voor 2022 gecontinueerd kan worden. Door dit op te nemen in de gangbare p&c cyclus wordt ook de raad meegenomen in de resultaten. In het laatste kwartaal 2021 wordt een evaluevaluatie gemaakt van de 50 gezinnen aanpak en wordt deze ter beschikking gesteld aan college en Raad.

1. Context

- Coalitieakkoord gemeente Maastricht 2018-2022
 - 50 gezinnen aanpak starten om gezinnen beter en efficiënter te kunnen helpen
 - Ambitie voor het sociale domein om te ontschotten, dereguleren en breed te benaderen. Daarmee ook aansluiten bij de doelstellingen van de Transformatie.
- Programma integraal werken gemeente Maastricht
- Motie PvdA, aangenomen in raadsvergadering d.d. 2 september 2020 ‘wanneer serieus ontschotten/ontkokeren’

2. Gewenste situatie

Dit voorstel draagt bij aan de doelstelling in het coalitieakkoord om binnen het sociaal domein te ontschotten, dereguleren en een brede benadering toe te passen. Daarmee kunnen we ons werk efficiënter en effectiever doen. De werkwijze van de 50 gezinnen aanpak vertrekt vanuit een brede inventarisatie, samen met de inwoner, van de problematiek en mogelijke oplossingen. Daarbij wordt domein overstijgend gekeken en wordt het perspectief van de inwoner als uitgangspunt genomen. Door voor de inbedding van deze aanpak een ontschot budget te creëren voor het sociale domein, wordt er een bijdrage geleverd aan de doelstelling integraler te werken.

Inbedding van de 50 gezinnen aanpak binnen Maastricht per 2021 als reguliere werkwijze, waarbij er met ingang van 2021 een budget beschikbaar is van € 175.000 per jaar om maatwerk te maken.

3. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De inbedding van deze aanpak heeft een positief effect op de gezondheid van de betrokken gezinnen. Dit wordt door de maatwerkeindbazen gemonitord meteen na de inzet van maatwerk, na 6 maanden en na 12 maanden. Zie hiervoor de tussenevaluatie van de 50 gezinnen aanpak.

4. Effect op de openbare ruimte

n.v.t.

5. Personeel en organisatie

De inbedding heeft een positief effect op personele inzet. Het is juist bedoeld om deze aanpak te integreren in de reguliere werkwijze van medewerkers binnen SZMH en binnen de faciliterende afdeling O&O en bij beleid. Door deze inbedding is er geen extra formatie meer voor nodig. Deze extra formatieruimte werd in 2019 en 2020 bekostigd vanuit het door de raad vastgestelde budget voor de 50 gezinnen aanpak (€300.000 per jaar).

Bij de start hebben we georganiseerd dat de maatwerkeindbazen 8 uur per week beschikbaar waren voor de 50 gezinnen aanpak. Deze tijd was nodig om zelf te leren, maatwerk te maken en de aanpak uit te dragen. De maatwerkeindbazen zijn inmiddels voldoende getraind en gecoacht om efficiënt maatwerk te maken en dragen de methodiek uit binnen hun teams. Het is dus niet meer noodzakelijk om hiervoor extra personele inzet te vragen.

Ook de begeleiding van de aanpak door projectleiders is vanaf 2021 niet meer noodzakelijk. We gaan van een projectfase over naar een ingebedde werkwijze. De taak om maatwerk te faciliteren en ondersteunen dient belegd te worden bij een coördinerend teammanager binnen SZMH, een

adviseur van O&O en een beleidsadviseur Sociaal. Dit past binnen de reguliere werkzaamheden en vraagt dan ook geen extra financiering meer.

De methodiek van de 50 gezinnen aanpak is geland in het trainingsprogramma binnen SZMH dat is opgezet vanuit het programma Integraal Werken. Onder de noemer 'Meer Maatwerk Maastricht-Heuvelland' wordt dit aangeboden aan alle medewerkers van SZMH. Omdat de methodiek niet alleen geschikt en effectief is voor gezinnen wordt de doelgroep uitgebreid tot alle inwoners van Maastricht die niet goed geholpen worden met reguliere oplossingen. Door elke keer dit maatwerk te onderbouwen volgens de vastgestelde methodiek wordt zichtbaar wat het effect is van de uitbreiding van de doelgroep. Dit wordt in de monitoring meegenomen.

Het blijft echter wel nodig in 2021 dat de getrainde medewerkers binnen de 50 gezinnen aanpak, de zogenoemde maatwerkeindbazen, het mandaat houden. De maatwerkeindbazen bewaken dat de methodiek goed wordt toegepast. We houden het mandaat om maatwerkbudget in te zetten daarmee bij een beperkt groepje medewerkers dat hiervoor getraind en gecoacht is. Hiermee zorgen we er ook voor dat er een centraal punt is waar signalen voor beleidsmatige en wettelijke knelpunten naar boven komen en waar dan vanuit O&O en Beleid op aangehaakt kan worden. Op deze manier blijft het mogelijk om periodiek te rapporteren over de inhoudelijke resultaten en effecten van de aanpak.

6. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

De methodiek wordt ingebed in de systemen die binnen SZMH reeds gebruikt worden.

Er wordt momenteel gebruik gemaakt van een tool die ontwikkeld is door IPW. Deze tool ondersteunt de maatwerkeindbazen in het correct toepassen van de methodiek. Vanaf medio 2021 wordt deze tool niet meer gebruikt en worden de maatwerkplannen gemaakt via een zelf ontworpen format voor Maastricht wat al is gekoppeld aan de reguliere systemen binnen SZMH. Dit vraagt dus geen extra inzet vanuit ICT.

7. Financiën

Om maatwerk te kunnen maken en snel te kunnen acteren is het noodzakelijk dat er een geormerkt budget bestaat binnen SZMH waar de maatwerkeindbazen vanuit hun mandaat gebruik van kunnen maken. Dit vanwege de verantwoordingseisen van de bestaande budgetten in het sociaal domein. Omdat de aanpak inmiddels goed bekend is binnen SZMH is het onze verwachting dat de aantallen casussen in 2021 zal toenemen. In 2020 zagen we deze stijging in het eerste kwartaal al ontstaan maar de corona-crisis heeft hierop een dempende werking gehad.

Op dit moment wordt er op verschillende plekken binnen SZMH maatwerk ingezet vanuit verschillende budgetten (Jeugd, PW, armoede). Door te kiezen voor 1 methodiek en daarbij ook 1 budget, wordt het overzichtelijker waarvoor maatwerk nodig is en kan beleid daarop aangepast worden wanneer daarvoor aanleiding is. Dit budget is alleen voor Maastricht.

Binnen de methodiek om maatwerk te maken wordt per casus aangegeven welke juridische grondslag er is voor het uit te voeren maatwerk. Die is gelegen in de bovenliggende wetgeving binnen het sociaal domein (Jeugdwet, WMO, Participatiewet). Daarmee is de verantwoording van het maatwerk altijd verankerd in bovenliggende wetgeving.

Om de inzet van maatwerk in het kader van de 50 gezinnenaanpak goed te kunnen monitoren en te formaliseren in de begroting wordt voorgesteld om jaarlijks (structureel) een ontschot budget te reserveren van € 175.000. Dit budget wordt, in lijn met de verschuiving cq. substitutie van zorg, overgeheveld vanuit de bestaande budgetten van armoede (bestaand maatwerkbudget van €25.000) PW (BUIG-budget, €50.000), Jeugd (Budget voorzieningen ZIN, €50.000) en WMO (Budget voorzieningen ZIN, €50.000) samengevoegd tot één maatwerkbudget voor SZMH zodat er beter op gestuurd kan worden (met 1 integrale werkwijze, 1 integrale verantwoording en 1 integrale monitoring). De budgetbeheerder die benoemd wordt binnen SZMH is verantwoordelijk voor de rapportage en bewaking van de budgettaire ruimte.

Hieronder een overzicht van de beoogde budgetten en verschuiving:

Uit welk budget overhevelen	Nummer:	Bedrag:	Naar dit budget:	Nummer:	Bedrag:
Jeugd Begeleiding Indiv. ZIN	570672213	€ 50.000	Maatwerkbudget Sociaal Domein € 175.000	n.n.b	€175.000
WMO Begeleiding Indiv. ZIN	570671212	€ 50.000			
PW (BUIG)	520615	€ 50.000			
Armoede maatwerkbudget	5513119	€ 25.000			

Substitutie

De inzet van maatwerk heeft een positief financieel effect op de totale kosten binnen het sociale domein. In de eerste berekeningen van de 50 gezinnen aanpak, op basis van 20 kosten-baten-

analyses wordt dat ook zichtbaar. Ook hier zien we een kostenbesparing (ten opzichte van het scenario waarin we de reguliere hulp voortzetten) van € 21.000 per gezin. De berekeningen van IPW uit andere steden tonen aan dat de inzet van maatwerk gemiddeld € 20.000 goedkoper is dan reguliere voorzieningen. Door het budget in te zetten als maatwerk is er niet alleen sprake van substitutie maar ontstaat er ook een inverdieneffect. Afgelopen jaren is het maatwerk gefinancierd middels een apart budget voor de 50 gezinnen aanpak dat daarvoor geormerkt was. De verminderde zorg-inzet in deze gezinnen is ten bate gekomen van de verschillende zorgbudgetten. In de eindevaluatie (na het oppakken van 50 gezinnen) wordt er een analyse uitgevoerd op waar deze baten precies terecht zijn gekomen. Wanneer er geen maatwerk gemaakt was voor deze gezinnen in 2019-2020 waren de kosten op de reguliere budgetten dus nog hoger geweest.

In 2020 is een bedrag besteed aan Maatwerk via de 50 gezinnen aanpak van € 125.000. Omdat we inschatten dat de aanpak breder toegepast zal worden binnen SZMH wordt het bedrag voor maatwerk gesteld op € 175.000 per jaar. Mocht dit bedrag onvoldoende blijken gedurende het jaar, dan zal een nieuw besluit gevraagd worden aan het college, waar vervolgens een afweging gemaakt kan worden om het bedrag te verhogen of niet, al naar gelang de resultaten die aangeleverd kunnen worden op dat moment.

BTW

De uitgaven die gedaan worden binnen deze maatwerkmethode zijn verschillend van aard. Vaak zijn het zorgkosten waarbij zorg op een maatwerkwijze wordt ingezet in plaats van standaard zorg-producten. Dan is BTW niet aan de orde. Wanneer er zorg vervangen wordt door een maatwerkoplossing waar een betaling aan een persoon of organisatie aan de orde is (bijv. het vervangen van de kosten van jeugdzorg-verblijf door een containerunit in de tuin), dan is er sprake van BTW die kostenverhogend kan werken. De maatwerkoplossingen blijken echter vrijwel allemaal goedkoper te zijn dan de reguliere inzet, zie ook bovenstaande paragraaf. Ook uit berekeningen van andere steden (den Haag bijv.) komt deze conclusie. Per saldo werkt de BTW dus niet kostenverhogend ten opzichte van de reguliere inzet in een gezin.

Gereserveerde bedrag in begroting voor 50 gezinnen aanpak

In de begroting 2021, 2022 en 2023 stond nog een bedrag opgenomen voor de 50 gezinnen aanpak. Voor 2021 was dit nog € 300.000, voor 2022 € 200.000 en voor 2023 € 100.000. Door de versnelde inbedding van de werkwijze, zowel inhoudelijk als financieel, kunnen deze bedragen vrijvallen.

Monitoring opbrengsten

De monitoring van de inzet van dit budget en de effecten ervan zal op twee manieren plaatsvinden:

- (1) Door per casus een kosten-baten analyse op te stellen wordt zichtbaar wat de verwachte besparingen zijn en waar die zullen moeten landen. De eerste resultaten van deze monitoring over 2019-2020 kunt u terugvinden in de tussenevaluatie die in november is opgeleverd aan de raad.
- (2) Daarnaast wordt er aan de achterkant (via de arrangementenmonitor) gemeten welke zorgkosten er zijn gemaakt in deze gezinnen in periode y. Hiermee wordt gemonitord of de verwachte besparingen ook daadwerkelijk hebben plaatsgevonden en waar de besparingen landen. Mogelijk kunnen we hiermee ook zorgverzekeraars committeren om mede te investeren in dit maatwerk.

8. Aanbestedingen

n.v.t.

9. Participatie tot heden

n.v.t.

10. Voorstel

1. Inbedding van de 50 gezinnen aanpak als reguliere werkwijze om maatwerk te maken binnen SZMH per 1-3-2021.
2. Instemmen met het ontschotten (verschuiven) van de volgende budgetten, in lijn met de verschuiving van zorg, tot een maatwerkbudget Sociaal Domein met ingang van 2021:
 - a. € 50.000 Participatiewet (BUIG)
 - b. € 50.000 WMO
 - c. € 50.000 Jeugd
 - d. € 25.000 Armoede
3. De in de begroting 2021, 2022 en 2023 gereserveerde bedragen voor de 50 gezinnen aanpak (resp. € 300.000, €200.000 en € 100.000) vrij te laten vallen.

11. Uitvoering, evaluatie en vervolg

- Binnen SZMH is er een teammanager gekoppeld aan de 50 gezinnen aanpak, die gevraagd wordt om de implementatie te ondersteunen. Vanuit beleid en O&O (SZMH) is er tevens capaciteit aan gekoppeld.

- Bedrijfsvoering (SZMH) wordt gevraagd om het maatwerkbudget sociaal domein in te richten.
- Binnen SZMH zal er communicatie plaatsvinden over de werkwijze om maatwerk te maken en het maatwerkbudget.
- Binnen SZMH wordt een budgetbeheerder benoemd die zorgt voor de aparte labelling van de kosten voor het maatwerkbudget Sociaal Domein. Evaluatie zal plaatsvinden vanaf de zomer 2021, waarna eind 2021 het College en de raad geïnformeerd zullen worden over de inbedding en het gebruikte maatwerkbudget.
- De monitoring zal op twee manieren plaatsvinden: door per casus een kosten-baten analyse op te stellen wordt zichtbaar wat de verwachte besparingen zijn en waar die zullen moeten landen. Daarnaast wordt er aan de achterkant (via de arrangementenmonitor) gemeten welke zorgkosten er zijn gemaakt in deze gezinnen in periode y. Hiermee wordt gemonitord of de verwachte besparingen ook daadwerkelijk hebben plaatsgevonden.